

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Кафедра дошкільної освіти



“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП 3.2.31 ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА СПІВПРАЦІ З РОДИНАМИ

напряму підготовки 6.010101 «Дошкільна освіта»
Педагогічний інститут

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02130554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма №	2582
(підпис)	(підпис, вивчення)
«	» 20 16 р.

Київ – 2016 рік

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

ПП 3.2.31 ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА СПІВПРАЦІ З РОДИНАМИ

Спеціальність 012 дошкільна освіта І-й освітній рівень (бакалаврський)

за вимогами кредитно-модульної системи

Київ 2016

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та
навчальної роботи
_____ О.Б. Жильцов
«___»_____ 2016 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ПП 3.2.31 ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА СПІВПРАЦІ З РОДИНАМИ

Спеціальність 012 дошкільна освіта І-й освітній рівень (бакалаврський)
за вимогами кредитно-модульної системи

Київ 2016

УДК 373.21(73)
ББК 74.437

Теорія та методика співпраці з родинами: роб. прог. навч. дисцип. [для студентів за напр. підгот. 6.010101 «Дошкільна освіта»] / уклад. Н. В. Стаднік. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016. – 29 с.

Розробник: Стаднік Надія Вікторівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри дошкільної освіти

Протокол № 1 від “30” серпня 2016 року

Завідувач кафедри дошкільної освіти

_____ Г. В. Беленька

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

_____ М.А. Машовець

© КУ імені Бориса Грінченка, 2016 рік

© Педагогічний інститут, 2016 рік

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис предмета навчальної дисципліни	7
II. Тематичний план навчальної дисципліни	8
III. Програма	9
<i>Змістовий модуль I. Теоретичне підґрунтя співпраці сучасного ДНЗ з</i> <i>родинами вихованців</i>	<i>9</i>
<i>Змістовий модуль II. Шляхи співпраці педагогічного колективу ДНЗ з</i> <i>родинами вихованців</i>	<i>11</i>
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Теорія та методика співпраці з родинами»	13
V. Плани семінарських занять	14
VI. Завдання для самостійної роботи	18
Карта самостійної роботи студента	21
VII. Система поточного та підсумкового контролю знань	22
VIII. Методи навчання	25
IX. Методичне забезпечення курсу	26
X. Перелік питань до заліку	26
XI. Рекомендована література	28

Пояснювальна записка

Робоча навчальна програма з дисципліни «Теорія та методика співпраці з родинами» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою дошкільної освіти на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану для напряму підготовки «Дошкільна освіта» денної форми навчання.

Програму розроблено з урахуванням рекомендацій МОН України (лист №1/9-736 від 06.12.2007 р.) «Про перелік напрямів (спеціальностей) та їх поєднання з додатковими спеціальностями і спеціалізаціями для підготовки педагогічних працівників за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста, магістра» та вимог кредитно-модульної системи організації навчання. В ній визначено обсяг знань, якими повинен опанувати бакалавр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики та фахових компетентностей, зазначених у Національній рамці кваліфікацій (2012 р.) та Базовому компоненті дошкільної освіти – стандарті дошкільної освіти в Україні.

Мета курсу – формування професійної компетентності майбутніх вихователів дітей дошкільного віку щодо вмінь ефективно будувати співпрацю з родинами своїх вихованців.

Мета навчальної дисципліни полягає в усвідомленні майбутніми фахівцями дошкільної царини важливості соціальної ролі сім'ї, особливості співпраці сімейного і суспільного дошкільного виховання, знайомство їх з видами, особливостями, функціями сучасної сім'ї; розкриття змісту основних форм співпраці з родиною, знайомство з особливостями, сучасними тенденціями розвитку сімейного виховання, змістом освітніх програм, щодо ефективної взаємодії ДНЗ й родин вихованців.

Завдання вивчення навчальної дисципліни:

– ознайомлення із закономірностями становлення та функціонування

інституту сім'ї в Україні;

– ознайомлення із можливостями врахування в освітньому процесі дошкільного навчального закладу особливостей виховання дітей в різних типах сімей;

– ознайомлення з формами організації, методами, засобами взаємодії педагогів дошкільних навчальних закладів з родинами.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- виховні традиції української родини;
- умови і фактори родинного виховання;
- практичну значущість співпраці педагогічного колективу ДНЗ з сім'ями вихованців;
- особливості традиційних і нетрадиційних форм співпраці вихователя з батьками вихованця;
- визначення і класифікацію основних форм організації просвітницької роботи;
- основні групи методів діагностування родини і умови їх використання;
- провідні чинники соціально-педагогічної допомоги сім'ям вихованців ДНЗ;
- методи і засоби підвищення педагогічної культури батьків;
- умови ефективної співпраці ДНЗ і родини у різних напрямках виховання;
- значення взаємодії ДНЗ і родини у підготовці дитини до школи.

Вміти

- кваліфіковано вживати педагогічну термінологію;
- виявляти проблеми сучасного родинного виховання, які потребують дослідження й вдосконалення;
- формулювати мету й завдання співпраці дошкільного навчального закладу з сім'ями вихованців;

- планувати й організувати просвітницьку діяльність в осередку дошкільного навчального закладу;
- застосовувати різноманітні методи і засоби співпраці з батьками вихованців;
- організувати співпрацю з родиною у різних напрямках виховання;
- діагностувати різні аспекти родинного життя й опрацьовувати дослідницький матеріал;
- добирати і використовувати новітні методики взаємодії з родинами вихованців ДНЗ.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує формування компетенцій:

- *діагностико-прогностичної*, яка забезпечує можливість визначення рівня розвитку дітей, стану педагогічного процесу і завдань освітньо-виховної роботи з дітьми та їх батьками, визначення підсумків власної педагогічної роботи, їх відповідність вимогам часу;
- *організаційно-педагогічної*, яка спрямована на забезпечення використання педагогічно доцільних форм роботи з батьками на основі диференційованого підходу до різних типів сім'ї;
- *комунікативної*, яка забезпечує взаємне орієнтування і узгодження дій днз з родинами вихованців для організації спільної результативної діяльності;
- *просвітницької*, що передбачає здійснення психолого-педагогічної просвіти батьків дітей дошкільного віку і забезпечує єдність роботи ДНЗ і сім'ї, спрямованої на створення середовища, сприятливого для становлення самостійної, творчої особистості дитини.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 72 год., із них: 16 год. – лекції, 12 год. – семінарські заняття, 36 год. – самостійна робота, 4 год. – модульний контроль, 4 год. – семестровий контроль.

Вивчення навчальної дисципліни «Теорія та методика співпраці з родинами» завершується складанням заліку.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА СПІВПРАЦІ З РОДИНАМИ»

Предмет: процес організації взаємодії педагогів дошкільних навчальних закладів з родинами з проблем виховання дітей, його закономірності та ознаки.

Найменування показників	Спеціальність	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 2	012 дошкільна освіта I-й освітній рівень (бакалаврський)	Нормативна (за вибором)
Змістових модулів – 2		Рік підготовки: 4-й
Загальна кількість годин – 72 год.		Семестр 7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 год. самостійної роботи студента – 3 год.		Лекції 16 год.
		Семінарські 12 год.
		Самостійна робота 36 год.
		Модульний контроль 4 год.
		Семестровий контроль 4 год.
		Вид контролю: залік

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
		Разом	л	с	мкр.	с.р.
Змістовий модуль I.						
Теоретичне підґрунтя співпраці сучасного ДНЗ з родинами вихованців						
1	Взаємовплив сімейного і суспільного дошкільного виховання	2	2			
2	Сім'я та дитячий садок як соціокультурне середовище формування дитини	5		2		3
3	Основні засади співпраці ДНЗ з родинами	7	2			5
4	Завдання та зміст роботи ДНЗ з родинами	2	2			
5	Шляхи залучення родин до виховного процесу	7		2		5
6	Особливості роботи з педагогізації батьків	2	2			
7	Підвищення педагогічної культури батьків у взаємодії з педагогами ДНЗ	7		2		5
	Разом	34	8	6	2	18
Змістовий модуль II.						
Шляхи співпраці педагогічного колективу ДНЗ з родинами вихованців						
8	Напрями педагогічної освіти батьків в умовах ДНЗ	2	2			
9	Форми організації взаємодії ДНЗ з батьками	2	2			
10	Форми і зміст роботи ДНЗ з родинами	7		2		5
11	Організація і керівництво повсякденною роботою з родинами	2	2			
12	Планування взаємодії працівників ДНЗ з батьками	7		2		5
13	Співпраця з родинами як умова запобігання конфліктів батьків і дітей	7	2			5
14	Коригуючий вплив педагогів ДНЗ на стиль виховання дитини в родині	5		2		3
	Разом	34	8	6	2	18
	Семестровий контроль	4	-	-	-	-
	Всього	72	16	12	4	36

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.

Теоретичне підґрунтя співпраці сучасного ДНЗ з родинами вихованців

Лекція 1. Взаємовплив сімейного і суспільного дошкільного виховання (2 год.).

Сімейне і суспільне дошкільне виховання: історичні паралелі та лінії перетину. Становлення і розвиток теорії та методики співпраці з родинами.

Співпраця з родинами як психолого-педагогічна проблема сучасності. Соціально-педагогічні засади спільної роботи ДНЗ та сім'ї у вихованні дітей. Державні документи та підзаконні акти про співпрацю з родинами.

Основні поняття теми: теорія, методика, співпраця, сім'я, родина, суспільне виховання, нормативні документи, державні документи та підзаконні акти, взаємодія.

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5.

Додаткова література: 3, 7.

Семінар 1. Сім'я та дитячий садок як соціокультурне середовище формування дитини (2 год.).

Лекція 2. Основні засади співпраці ДНЗ з родинами (2 год.)

Значення взаємодії ДНЗ і сім'ї у вихованні дітей. Основні принципи співпраці ДНЗ з сім'ями. Сутність, завдання, умови взаємодії дошкільного навчального закладу і родини у процесі виховання дітей. Нові підходи до співпраці ДНЗ з родинами. Типи зв'язків сімейного і суспільного виховання.

Основні поняття теми: взаємодія, співробітництво, партнерство, завдання, принципи, умови, цілеспрямованість, диференціація, педагогічний такт.

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5.

Додаткова література: 3, 7.

Лекція 3. Завдання та зміст роботи ДНЗ з родинами (2 год.)

Основні завдання співпраці ДНЗ з родинами. Співпраця ДНЗ та сім'ї з морально-етичного виховання дітей. Взаємодія педагогів з батьками у процесі виховання гуманності у дітей як важлива складова іміджу дошкільного закладу. Співпраця ДНЗ з родинами щодо трудового виховання дошкільників. Взаємодія ДНЗ з батьками у фізичному вихованні дітей.

Основні поняття теми: співпраця, завдання родинного виховання, основні напрями родинного виховання: розумове, моральне, трудове, естетичне, екологічне, фізичне.

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5.

Додаткова література: 3, 7.

Семінар 2. Шляхи залучення родин до виховного процесу (2 год.)

Лекція 4. Особливості роботи з педагогізації батьків (2 год.)

Педагогічна культура батьків та вихователів. Шляхи формування педагогічної культури. Батьківський авторитет, його види. Стилї сімейного виховання. Методи сімейного виховання. Культура спілкування батьків і дітей.

Основні поняття теми: педагогічна культура, компоненти педагогічної культури, психологічна і педагогічна компетентність, педагогічна рефлексія, педагогічна емпатія, методи сімейного виховання, культура спілкування.

Основна література: 4, 5.

Додаткова література: 3, 5.

Семінар 3. Підвищення педагогічної культури батьків у взаємодії з педагогами ДНЗ (2 год.)

Модульний контроль 1

Змістовий модуль II.

Шляхи співпраці педагогічного колективу ДНЗ з родинами вихованців

Лекція 5. Напрями організації педагогічної освіти батьків в умовах ДНЗ (2 год.)

Педагогічна освіта як визначальна умова ефективного родинного виховання. Складові педагогічної освіти. Залучення батьків до оцінювання успіхів дитини, прогнозування перспектив її розвитку.

Роль діагностики сімейних стосунків та особистісних якостей батьків у процесі організації виховної роботи з батьками. Важливість розуміння батьками принципу наступності дошкільної та початкової освіти.

Основні поняття теми: педагогічна просвіта, методи вивчення сім'ї та дитини, діагностика сімейних стосунків, принцип наступності дошкільної та початкової освіти.

Основна література: 4, 5.

Додаткова література: 3, 5.

Лекція 6. Форми організації взаємодії ДНЗ з батьками (2 год.)

Індивідуальні, групові та колективні форми роботи ДНЗ з родинами. Характеристика наочно-інформаційних форм взаємодії: виставки, стенди для батьків, ширми, реклама друкованої продукції, публікації в періодичній пресі, в системі Інтернет з проблем сімейного виховання.

Батьківські збори як одна з найпоширеніших форм роботи ДНЗ з сім'єю. Батьківський комітет, його функції, склад та зміст роботи.

Нетрадиційні форми взаємодії ДНЗ та сім'ї .

Основні поняття теми: форми взаємодії, бесіда, консультація, батьківські збори, конференція, школа молодих батьків, заняття-тренінг, день відкритих дверей, папка-пересувка, ширма, «батьківське віконечко», наочно-інформаційна форма.

Основна література: 1, 2, 3, 5.

Додаткова література: 2, 4, 6.

Семінар 4. Форми і зміст роботи ДНЗ з родинами (2 год.)

Лекція 7. Організація і керівництво повсякденною роботою з родинами (2 год.)

Планування роботи з родинами в ДНЗ.

Функції вихователя як безпосереднього організатора співпраці з родинами вихованців. Роль практичного психолога у налагодженні порозуміння педагогічних працівників з батьками. Функції соціального працівника ДНЗ. Керівництво завідувача ДНЗ співпрацею педагогічних працівників з родинами.

Основні поняття теми: планування, календарний, річний, місячний план роботи, функції вихователя, практичного психолога, соціального працівника, керівництво завідувача ДНЗ співпрацею з родинами.

Основна література: 1, 2, 4, 5.

Додаткова література: 1, 2, 3.

Семінар 5. Планування взаємодії працівників ДНЗ з батьками (2 год.)

Лекція 8. Співпраця з родинами як умова запобігання конфліктів батьків і дітей (2 год.)

Поняття конфлікт. Причини виникнення конфліктів між батьками та дітьми. Типи конфліктів між батьками та дітьми. Шляхи профілактики конфліктів між батьками та дітьми. Шляхи розв'язання конфліктів між батьками та дітьми.

Основні поняття теми: конфлікт, дисгармонія родини, гіпоопіка, гіперопіка.

Основна література: 2, 4, 5.

Додаткова література: 7.

Семінар 6. Коригуючий вплив педагогів ДНЗ на стиль виховання дитини в родині (2 год.)

Модульний контроль 2

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА СПІВПРАЦІ З РОДИНАМИ»

Разом: 72 год. Лекції – 16 год., семінарські заняття – 12 год., самостійна робота – 36 год., модульний контроль – 4 год., семестровий контроль – 4 год., підсумковий контроль – залік.

Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II			
Назва модуля	Теоретичне підґрунтя співпраці сучасного ДНЗ з родинами вихованців				Шляхи співпраці педагогічного колективу ДНЗ з родинами вихованців			
К-сть балів за модуль	102 б.				102 б.			
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8
Теми лекцій відвідування (8 балів)	Взаємовплив сімейного і суспільного дошкільного виховання (1 б.)	Основні засади співпраці ДНЗ з родинами (1 б.)	Завдання та зміст роботи ДНЗ з родинами (1 б.)	Особливості роботи з педагогізації батьків (1 б.)	Організація педагогічної освіти батьків в умовах ДНЗ (1 б.)	Форми організації взаємодії ДНЗ з батьками (1 б.)	Організація і керівництво повсякденною роботою з родинами (1 б.)	Співпраця з родинами як умова запобігання конфліктів батьків і дітей (1 б.)
Теми семінарських занять відвідування (10+6= 16 балів) Разом 66 балів	Сім'я та дитячий садок як соціокультурне середовище формування дитини (10 б.+1 б.)		Шляхи залучення родин до виховного процесу (10 б.+1 б.)	Підвищення педагогічної культури батьків у взаємодії з педагогами ДНЗ (10 б.+1 б.)		Форми і зміст роботи ДНЗ з родинами (10 б.+1 б.)	Планування взаємодії працівників ДНЗ з батьками (10 б.+1 б.)	Коригуючий вплив педагогів ДНЗ на стиль виховання дитини в родині (10 б.+1 б.)
Самостійна робота Разом 80 балів	10 б.	10 б.	10 б.	10 б.	10 б.	10 б.	10 б.	10 б.
МКР Разом 50 балів	25 балів				25 балів			
Підсумк. контроль	залік							

Розрахунок $204:100=2,04$ Коефіцієнт $-2,04$ $204:2,04=100$

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.
ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДГРУНТЯ СПІВПРАЦІ СУЧАСНОГО ДНЗ
З РОДИНАМИ ВИХОВАНЦІВ

Семінарське заняття 1.

Тема. Сім'я та дитячий садок як соціокультурне середовище формування дитини (2 год.).

План

I. Обговорення питань:

1. Провідні ознаки суспільного і родинного виховання.
2. Роль сім'ї у процесі соціалізації особистості дитини.
3. Характеристика виховної функції сім'ї.
4. Вплив соціально-економічних умов життя сім'ї на процес виховання.
5. Значення співпраці дошкільного закладу з родиною у справі формування особистості дитини.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Основна література: 2, 4, 5.

Додаткова література: 2, 3, 5.

Семінарське заняття 2.

Тема. Шляхи залучення родин до виховного процесу (2 год.).

План

I. Обговорення питань:

1. Причини неефективного контакту вихователя з батьками.
2. Врахування потреб родини у процесі спілкування для встановлення ефективної взаємодії «вихователь-батьки».
3. Професійна технологічність вихователя у роботі з батьками.
4. Система психолого-педагогічної взаємодії вихователя та батьків, що може бути ефективною у сучасних умовах.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Основна література: 2, 4, 5.

Додаткова література: 2, 4, 7.

Семинарське заняття 3.

Тема. Підвищення педагогічної культури батьків у взаємодії з педагогами ДНЗ (2 год.).

План

I. Обговорення питань:

1. Сутність педагогічної культури як компоненти загальної культури особистості.

2. Залежність процесу становлення особистості дитини від системи сімейних цінностей, рівня особистісної культури кожного з батьків.

3. Компоненти педагогічної культури батьків як складної і динамічної системи

4. Педагогічна культура батьків як досвід власного дитинства, результат освіти, самоосвіти, психологічного розвитку особистості. Її актуалізація з народженням дитини.

5. Вплив сімейних конфліктів на виховання дитини.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Основна література: 3, 4, 5.

Додаткова література: 2, 4, 5.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.
ШЛЯХИ СПІВПРАЦІ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕКТИВУ ДНЗ
З РОДИНАМИ ВИХОВАНЦІВ

Семінарське заняття 4.

Тема. Форми і зміст роботи ДНЗ з родинами (2 год.).

План

I. Обговорення питань:

1. Різні підходи до класифікації форм і методів роботи ДНЗ з батьками.
2. Організація індивідуальних форм роботи з батьками.
3. Організація групових форм роботи з батьками.
4. Організація колективних форм роботи з батьками.
5. Характеристика нетрадиційних форм роботи ДНЗ з сім'єю.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Основна література: 1, 2, 5.

Додаткова література: 2, 5, 6, 7.

Семінарське заняття 5.

Тема. Планування взаємодії працівників ДНЗ з батьками (2 год.).

План

I. Обговорення питань:

1. Поняття планування взаємодії з батьками та її значення.
2. Принципи планування співробітництва з батьками.
3. Умови планування роботи з батьками.
4. Планування сучасних форм взаємодії з батьками.
5. Етапи планування і проведення просвітницьких заходів у дошкільному

навчальному закладі.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Основна література: 1, 3.

Додаткова література: 2, 3.

Семінарське заняття 6.

Тема. Коригуючий вплив педагогів ДНЗ на стиль виховання дитини в родині (2 год.).

План

I. Обговорення питань:

1. Значення сімейного виховання у роботі вихователя з дітьми.
2. Типи неправильного виховання дітей в сім'ї та можливості їх зміни.
3. Профілактика непорозумінь між дітьми та батьками.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Основна література: 1, 2, 5.

Додаткова література: 2, 5, 6, 7.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.
ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДГРУНТЯ СПІВПРАЦІ СУЧАСНОГО ДНЗ
З РОДИНАМИ ВИХОВАНЦІВ

Тема 1. Сім'я та дитячий садок як соціокультурне середовище формування дитини (3 год.).

1. Зробити огляд одного з педагогічних фахових видань, у яких би висвітлювались питання виховання дитини у сім'ї та дошкільному навчальному закладі.

2. Визначити переваги та недоліки сімейного і суспільного дошкільного виховання.

Тема 2. Основні засади співпраці ДНЗ з родинами (5 год.)

1. Ознайомитись з законодавчими матеріалами про шлюб, сім'ю, права та обов'язки батьків щодо виховання дітей в Україні. На основі вивчених документів укласти таблицю за таким зразком:

Назва документу	Завдання	Ваш коментар
-----------------	----------	--------------

2. Підготувати опитувальник для вихователів ДНЗ на тему: «Ваш особистий досвід співпраці з батьками вихованців».

Тема 3. Шляхи залучення родин до виховного процесу (5 год.)

1. Написати анотації 2-3 статей, в яких розглядаються проблеми взаємодії працівників ДНЗ з батьками.

2. Ознайомитись з досвідом роботи дошкільного закладу щодо шляхів залучення родин до виховного процесу. Матеріали подати у вигляді презентації.

Тема 4. Підвищення педагогічної культури батьків у взаємодії з педагогами ДНЗ (5 год.).

1. Розробити анкету, опитувальник щодо вивчення рівня педагогічної культури батьків.

2. Підготувати розробки 2 заходів з батьками по підвищенню їх педагогічної культури.

**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.
ШЛЯХИ СПІВПРАЦІ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕКТИВУ ДНЗ
З РОДИНАМИ ВИХОВАНЦІВ**

Тема 5. Форми і зміст роботи ДНЗ з родинами (5 год.)

1. Скласти анкету, опитувальник для батьків щодо виявлення потреб в освітніх та оздоровчих послугах для дітей.

2. Підготувати план-конспект індивідуальної бесіди з батьками, заняття батьківського клубу, круглого столу, батьківських зборів, тренінгового заняття (на вибір).

Тема 6. Планування взаємодії працівників ДНЗ з батьками (5 год.)

1. Скласти орієнтовне річне планування роботи вихователя ясельної, молодшої, середньої, старшої групи ДНЗ (на вибір).

2. Спланувати тематику батьківських зборів на рік для батьків молодшої, середньої, старшої групи (на вибір).

Тема 7. Співпраця з родинами як умова запобігання конфліктів батьків та дітей (5 год.).

1. Навести приклади конфліктних ситуацій між батьками та дітьми за якими ви спостерігали на практиці. Запропонувати варіанти вирішення їх.

2. Підготувати інформаційне повідомлення у вигляді презентації щодо запобігання конфліктів між батьками та дітьми дошкільного віку.

Тема 8. Коригуючий вплив педагогів ДНЗ на стиль виховання дитини в родині (3 год.).

1. Розробити план-конспект лекції, консультації, семінару-практикуму для батьків на одну із проблем виховання дітей:

- Гендерне виховання дітей дошкільного віку.
- Екологічне виховання дітей.
- Моральне виховання дошкільників.
- Ознайомлення з правами дітей.
- Готовність дитини до навчання в школі.

2. Підготувати сценарій дозвілля для батьків і дітей (сімейне свято, конкурсна програма, вечорниці тощо на вибір).

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

№	Назва теми	К-сть. год	Контроль	Бали
1.	Сім'я та дитячий садок як соціокультурне середовище формування дитини	3	Семінарське заняття, індивідуальне заняття	10
2.	Основні засади співпраці ДНЗ з родинами	5	Індивідуальне заняття, модульний контроль	10
3.	Шляхи залучення родин до виховного процесу	5	Семінарське заняття, індивідуальне заняття	10
4.	Підвищення педагогічної культури батьків у взаємодії з педагогами ДНЗ	5	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, модульний контроль	10
5.	Форми і зміст роботи ДНЗ з родинами	5	Семінарське заняття, індивідуальне заняття	10
6.	Планування взаємодії працівників ДНЗ з батьками	5	Семінарське заняття, індивідуальне заняття	10
7.	Співпраця з родинами як умова запобігання конфліктів батьків і дітей	5	Семінарське заняття, індивідуальне заняття	10
8.	Коригуючий вплив педагогів ДНЗ на стиль виховання дитини в родині	3	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, модульний контроль	10
	Разом:	36 год.		80 б.

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

1. Навчальні досягнення бакалаврів із дисципліни «Теорія та методика співпраці з родинами» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань.

2. Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

**Розрахунок рейтингових балів за видами поточного
(модульного) контролю**

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів (за одиницю)	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій	1	8
2.	Відвідування семінарських занять	1	6
3.	Робота на семінарських заняттях	10	60
4.	Самостійна робота	5	80
5.	МКР	25	50
Підсумковий рейтинговий бал			204

$204:100=2,04$ (коєф.)

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовуються такі методи:

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

Методи письмового контролю: модульне письмове тестування, повідомлення, анотація, реферат, есе.

Комп'ютерного контролю: тестові програми.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 8.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
90 – 100	«відмінно»	A
82-89	«добре»	B
75 – 81		C
69 - 74	«задовільно»	D
60-68		E
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 8.3.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень бакалаврів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення.

	Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентіві, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.
--	--

Кожний модуль включає бали за поточну роботу бакалавра на семінарських заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальної роботи, модульної контрольної роботи.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження, повідомлення та есе, анотації прочитаної літератури, які виконує бакалавр за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Модульний контроль знань бакалавра здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

У табл. 8.4 представлено розподіл балів, що присвоюються бакалаврам упродовж вивчення дисципліни «Теорія та методика співпраці з родинами».

Таблиця 8.4

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								МКР 1 МКР 2	Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
22	11	22	22	11	22	22	22	50	204

Разом: $204 : 100 = 2,04$ Коефіцієнт – 2,04 $2,04 : 1,59 = 100$

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на семінарських заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;

- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

- *Наочні*: ілюстрація, демонстрація.

- *Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

ІХ. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій; навчальні посібники; робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).

Х. ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Теоретичні засади та напрями родинного виховання.
2. Підходи до розуміння сім'ї та фактори родинного виховання.
3. Народна педагогіка про родинне виховання.
4. Ідеал української родини.
5. Умови формування цінностей сім'ї.
6. Особливості виховання дітей дошкільного віку в українській родині.
7. Сучасна сім'я та її роль у вихованні дошкільників.
8. Основні підходи до визначення та реалізації ролі батьків як суб'єктів дошкільної освіти.
9. Проблема взаємодії ДНЗ з батьками у вітчизняних та зарубіжних дослідженнях.
10. Авторитет батьків.
11. Формування в дитини дошкільного віку уявлень про сім'ю.
12. Традиції сімейного виховання.
13. Вихователь у сім'ї дитини.
14. Традиційні форми роботи ДНЗ з батьками.
15. Нетрадиційні форми роботи ДНЗ з батьками, їх характеристика.
16. Зміст та завдання індивідуальної роботи ДНЗ з батьками.
17. Організація адаптації батьків до дошкільного навчального закладу.
18. Педагогічні бесіди з батьками, їх зміст та організація.
19. Консультації для батьків – одна з ефективних форм індивідуальної роботи.
20. Групові батьківські збори та їх виховне значення.
21. Загальні батьківські збори як одна з головних форм роботи з батьками.

22. Завдання та зміст роботи батьківського комітету.
23. Батьківська конференція – одна із форм пропаганди педагогічних знань.
24. Університети педагогічних знань на допомогу батькам.
25. Дискусія як форма роботи з батьками.
26. Батьківський куточок та його значення у роботі ДНЗ з батьками.
27. Лекції для батьків, їх тематика і зміст.
28. Стенди для батьків, їх виховне значення.
29. Тематичні виставки, їх виховне значення у роботі з батьками.
30. Папки-пересувки як одна з форм наочної пропаганди педагогічних знань.
31. Чергування батьків як форма взаємодії батьків з ДНЗ.
32. Піклувальна рада: її організація, зміст роботи та значення.
33. Форми роботи з батьками, діти яких не відвідують ДНЗ.
34. Робота ДНЗ з батьками дітей з девіантною поведінкою.
35. Форми роботи психолога з батьками.
36. Роль матері і батька у вихованні дітей раннього віку.
37. Робота ДНЗ з батьками дітей раннього віку.
38. Форми роботи ДНЗ з батьками дітей старшого дошкільного віку.
39. Спільна робота ДНЗ з батьками у підготовці дітей до школи.
40. Мета, завдання та зміст роботи з батьками завідувача ДНЗ.
41. Характеристика пізнавальних форм взаємодії ДНЗ з батьками.
42. Інформаційно-аналітичні форми роботи ДНЗ з батьками.
43. Характеристика дозвіллевих форм роботи з батьками.
44. Наочно-інформаційні форми роботи ДНЗ з батьками.
45. Завдання та зміст роботи з батьками методиста ДНЗ.

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Базовий компонент дошкільної освіти України: Науковий керівник: А.М. Богуш, дійсний член НАПН України, проф., д-р пед. наук.; Авт. кол-в: Богуш А.М., Беленька Г.В., Богініч О.Л., Гавриш Н.В., Долинна О.П., Ільченко Т.С., Коваленко О. В., Лисенко Г. М., Машовець М.А., Низковська О.В., Панасюк Т.В., Піроженко Т.О., Поніманська Т.І., Сідельнікова О.Д., Шевчук А.С., Якименко Л.Ю. – К. : Видавництво, 2012. – 26 с.

2. Беленька Г. В. Здоров'я дитини від родини. Як виховати в сім'ї здорову дитину від народження до повноліття / Г. В. Беленька, О. Я. Богініч, М. А. Машовець. – К. : СПД Богданова А М., 2006. — 220 с.

3. Дитина: Програма виховання і навчання дітей від двох до семи років (3-тє видання, доопрацьоване і доповнене) / наук. кер. проекту: О.В. Огнев'юк, К.І. Волинець, наук. кер. програмою: О.В. Проскура та ін.. – К. : Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. – 492 с.

4. Сухарева Л. С. Піклуємось разом з батьками. Робота з батьками дошкільників / Л. С. Сухарева. – Х. : Вид. група „Основа”: „Триада”, 2008. – 128с. (Серія: „ДНЗ. Вихователю”.)

5. Товкач І. Є. Хочу бути мамою, хочу бути татом. – навч.-метод. посібник / І. Є. Товкач. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2012. – 368 с.

Додаткова

1. Гавриш В. Логоритміка як засіб взаємної співпраці / В. Гавриш // Вихователь методист дошкільного закладу. – 2012. - № 5. – С. 62-73.

2. Ковбас Б. Родинна педагогіка: У 3-х томах Том І. Основи родинних взаємовідносин / Б. Ковбас, В. Костів. – Івано-Франківськ, 2006. – 288 с.

3. Ковтун О. Єдиний освітній простір для педагогів, батьків та їхніх дітей / О. Ковтун // Практика управління дошкільним закладом. – 2014. – № 4 – С. 7-15.

4. Ладивір С. Родинні джерела духовності / С. Ладивір // Дошкільне виховання. – 2012. – №5 – С. 6-9.

5. Манилюк Ю. Оптимальна модель педагогічної взаємодії у дитсадку / Ю. Манилюк // Дошкільне виховання. – 2012. – С. 11-14.

6. Овдій Л. На порозі школи: співпраця з батьками / Л. Овдій, Т. Д'яченко, Л. Коган // Вихователь методист дошкільного закладу. – 2014. – № 5. – С. 49-52.

7. Сухомлинський В. О. Батьківська педагогіка / В. О. Сухомлинський. – К. : Рад. школа, 1978. – 263 с.